

Samenvatting Geschiedenis Hoofdstuk 1,2,3,4

Samenvatting door een scholier

2575 woorden

8 jaar geleden

★ 5,4

14 keer beoordeeld

Vak

Geschiedenis

Methode

Sfinx

Geschiedenis SE 1 Ho 1,2,3,4

Hoofdstuk 1

Emancipatie: Streven naar gelijke rechten

Nieuwe uitvindingen na 1900

- Elektriciteit & Tv

Waarom waren de straten zo vies?

- Uitwerpselen
- Er was geen vuilnisophaaldienst
- Mensen woonde in te kleine huizen
- Ze hadden geen waterleidingen en riolering

Grote veranderingen na de 19e eeuw

- Politiek (De koning had de macht verloren en het parlement had nu de macht)
- Economisch (Urbanisatie)
- Sociaal (Stoommachine)

4 gevolgen de van de economische groei

- De lonen stegen
- Er waren nieuwe fabrieken gebouwd
- Steeds meer kinderen gingen naar school
- De kindersterfte verminderde

3 groepen rijken

- Bankiers
- Fabrikseigenaren
- Kooplieden

2 groepen die in opstand kwamen

- Arbeiders
- Vrouwen

Vakbonden: Organisaties die opkomen voor de rechten van arbeiders

Drie dingen die ze verbeterde

- Lonen
- Werkomgeving

- Werktijden

Feminisme: Gelijke rechten willen voor mannen + vrouwen

1e feministische golf: 1880 – 1919

2e feministische golf: Jaren '60

De ongelijkheid van mannen en vrouwen rechten bleek uit:

- Geen onderwijs voor meisjes
- Lagere lonen
- Geen kiesrecht
- Geen rechten in het huwelijk

Passief kiesrecht: recht om zelf gekozen te worden

Actief kiesrecht: Recht om te stemmen voor werk in de politiek

Verbeteringen voor vrouwen na 1917

- Politiek gebied (meer stemrecht)
- Economisch gebied (meer banen)
- Onderwijs gebied (meer vrouwelijke studenten)

SDAP (Sociaal Democratisch Arbeiders Partij)

4 groepen die in begin 20e eeuw emancipeerden

- Vrouwen
- Arbeiders
- Katholieken
- Protestanten

Waarom waren de mensen zo enthousiast over de 20e eeuw ?

- Door alle nieuwe uitvindingen dachten ze dat het alleen maar beter zou worden

SDAP

- SDAP wilde een 8 uren werkdag + algemeen kiesrecht

- De SDAP is opgericht door Pieter Jelles Troelstra (socialist) in 1917 hadden zij hun doel bereikt (streefde vooral op uitbreiding van kiesrecht)

Aletta Jacobs

- Eerste vrouwelijke arts

- Hielp prostituees

- Jacobs maakte zich al vroeg sterk voor het recht op hoger onderwijs voor vrouwen

Schoolstrijd: De gelovigen wouwen dat de overheid de speciale scholen ook gingen betalen

Dat werd een ruzie tussen gelovigen (confessionelen) en de regering (liberalen)

Confessionelen partijen (christelijke partijen)

ARP

Abraham Kuiper: Protestant leider en Oprichter van de ARP

- Het belangrijkste strijdpunt van de ARP was de gelijkstelling van het openbaar en bijzonder onderwijs.
- Veel christelijke waren voor deze partij

Abraham Kuiper

Pacificatie: Een compromis waarmee een einde kwam aan de jarenlange schoolstrijd in Nederland

Welke kwesties werden er opgelost met het pacificatie?

- Arbeiders: Kiesrecht + Hoger Loon
- Vrouwen: Actief kiesrecht
- Portestanten + Katholieken: Bijzondere Scholen

Verzuiling: de verticale structuur in de samenleving

Verzuiling

Hoofdstuk 2

Op 28 juni 1914 bracht de kroonprins van Oostenrijk – Hongarije een bezoek aan Sarajevo (hoofdstad Bosnië Hersecovina.) Tijdens de rondrit werd hij doodgeschoten door Gavrilo Princip (nationalist)

Gevolgen

- Oostenrijk – Hongarije dacht dat Servië erachter zat en woude een oorlog als wraak
- Duitsland stond achter Oostenrijk- Hongarije dus die stemde voor om een oorlog te beginnen.
Rusland stond achter Servië dus die beschermde Servië als er oorlog kwam

Waarom waren de soldaten vrolijk toen ze naar het front gingen?

- Ze dachten met kerst weer terug te zijn

Nationalisme: Trots zijn op eigen land + volk

Militarisme: Trots zijn op het leger & wapens van je eigen land + volk

Koloniën: Gebieden die door andere landen zijn overheerst

Wapenwedloop: Soort wedstrijd om wie de meeste wapens heeft. (Als het ene land wapens heeft gekocht dat het andere land dan nog meer wapens koopt.)

Bondgenootschap: Groep landen die een afspraak hebben dat ze elkaar helpen in oorlog.

- Eind 19e eeuw verspreide de fabrieken, de nieuwe bovenlaag werden de fabriekseigenaren

Vakbonden: Vereniging van werknemers om hun belangen te verdedigen

De vakbonden woude door middel van stakingen hun stantpunten tot werkelijkheid brengen.

Monarchie: Koninkrijk

Von Schlieffen plan : Duits Oorlogsplan van de Duitse generaal Von Schlieffen om Frankrijk te omsingelen en over te nemen

Neutraal land: Een land die geen bondgenootschappen heeft of een partij kiest.

Centralen: Geallieerden: (Bondgenootschap tijdens de 1e Wereldoorlog)

Duitsland Frankrijk
Oostrijk – Hongarije Rusland
Bulgarije Engeland
Ottomaanse Rijk Later ook Italië & Amerika

Loopgraven: In de grond gegraven geulen waarin soldaten konden schuilen voor vijandig vuur
Totale oorlog: Een oorlog waarbij de hele bevolking wordt betrokken soldaten + burgers.
Soldaten vechten aan het front - De burgers maken de wapens + munitie enz

Mobilisatie: Alle mannen en vrouwen die geschikt zijn om te vechten moeten zich melden voor de oorlog
Nieuwe Wapens:

- Gifgas
- Tanks
- Vliegtuigen
- Granaat
- Machinegeweer
- Duikboten

Nieuwe Communicatie middelen:

- Radio
- Telefoon
- Telegrafie

- De Russische verdediging bleek erg slecht

In 1917 kondigde Duitsland aan dat ze alle schepen opweg van en naar Engeland zouden beschieten (ook Amerika)

~ Omdat Amerika veel handel hand met Europa & De Europese veel leningen bij Amerika hadden staan gingen ze ook meedoen

~ Amerika ging in 1917 meedoen aan de oorlog omdat?: (hoorde bij de Geallieerden)

- De Amerikaanse schepen werden aangevallen
- Europese landen veel schuld hadden aan Amerika en ze er anders niks meer van terug zagen
- ~ Amerika was nog fris & nieuw daardoor werden de Duitsers weggedrongen

Paragraaf 2.4

Russische Revolutie

~ In 1917 werd de Russische Tsaar Nicolaas afgezet

~ De Communisten grepen de macht

~ Karl Marx wou een eerlijke verdeling van geld + macht

Sovjet: Raad

Sovjet Unie: Raad van burgers & Soldaten

Lenin (Socialist) : Leider van een groep fanatieke communisten de Sovjet Unie

Stalin

Vrede van Versailles: De geallieerden gaven Duitsland de schuld van de eerste wereld oorlog en daarom moest Duitsland straf krijgen die stond in de vrede van versailles

Straffen die Duitsland kreeg in de vrede van versailles

- Duitsland moest gebieden afgeven
- Duitsland mocht geen luchtmacht bezitten en maar een klein leger hebben
- Duitsland moest alle schade betalen die iedereen in de oorlog had geleden.

Hoofstuk 3

In Rusland had Stalin alle macht Totalitaire Dictatuur: Samenleving waarin het leven van de Burgers volledig door de regering wordt bepaald Dit betekent dat de Sovjet Unie:

- Stalin kreeg alle macht
 - Hij vergroote zijn macht door angst (zelfs zijn medewerkers waren bang iedereen kon worden opgepakt door de geheime politie)
 - Telefoontjes werden afgeluisterd en brieven geopend
 - Er was veel propaganda (Reclame maken voor een politiek idee waar alles beter wordt gemaakt als het is)
 - Er was veel censuur (de pers mocht alleen nog maar goede dingen schrijven over Stalin & de SU
- Planeconomie: De overheid bepaald wat er wordt geproduceerd
- Zuiveringen: Tegenstanders werden verbannen of vermoord
- Tereur: Geweld gebruiken tegen willekeurige personen. Het doel van terreur is dat mensen bang worden en geen kritiek durven te geven.
- Door de zuiveringen werd het land zwak omdat ook officieren werden gedood.

Paragraaf 3.2

Aandelen: Stukjes eigendom van bedrijven die je kan overkopen (Je geld kan verdubbeld worden maar ook verminderen)

- Veel mensen kregen veel schuld omdat ze veel aandelen wouden kopen

Beurskrach: Een slechte waarde van aandelen

Oorzaak:

- Er werden meer producten geproduceerd als er nodig waren (overproductie)
- Door de beurskrach gingen duizenden bedrijven en banken failliet
- Mensen konden zich geen luxe goederen meer veroorloven
- De economische crisis kwam tot Europa omdat Amerika geen producten meer uit Europa kocht
- Duitsland kreeg in 1919 een Democratische grondwet in Weimar daarom heette Duitsland De republiek van Weimar

Niet alle Duitsers waren hier blij mee omdat:

- De democratische regering kon heel moeilijk het vertrouwen winnen van de burgers omdat ze het Verdrag van Versailles goed hadden gekeurd
- Toen de economische crisis ook in Duitsland kwam, verloren veel Duitsers hun baan
- Italië wou ook een sterke leider zoals Duitsland omdat
- Italië ontevreden was over de regering omdat ze bij de vrede van Versailles niet alle gebieden kregen die de geallieerden hun hadden beloofd.
- Het ging economisch slecht in Italië (Er waren veel mensen werkeloos en voedseltekort)

Fascisme: Politiek systeem die uitgaat van 1 sterke leider, geweld tegen tegenstanders en een sterk nationalisme

Mussolini: Hij was een felle nationalist en goede spreker. Hij werd in 1922 premier en hij maakte een eind aan het democratie en begon het fascisme. Van een stel werkloze oud soldaten maakte hij knokploegen. Ze droegen zwart en noemde zich al gauw de fascisten

Mussolini:

Paragraaf 3.3

NSDAP (Nationaal Socialistische Duitse Arbeids Partij) (Nazi Partij) De NSDAP was een stelletje ontevreden nationalisten.

- Toen Hitler in de gevangenis zat, schreef hij een boek : Mijn Kampf (Mijn rijk)

In dit boek schreef hij

- Dat het verdrag van Versailles moest worden afgeschaft
- Duitsland moest meer lebensraum krijgen (Levensruimte)
- Hij zei dat de Ariërs (Duitsers) het beste waren

Het boek " Mijn Kampf " Stond vol Antisemitisme (Jodenhaat)

Hitler gaf de joden de schuld van alle ellende in de wereld

Verschillen tussen het Fascisme & Nationaal – Socialisme

- Mussolini had geen Rassenleer zoals Hitler

Overeenkomsten tussen het Fascisme & nationaal – Socialisme

- Nationalisme, verheerlijking van de leider en het geweld

3 redenen voor het succes van Hitler

- Veel mensen wouden het verdrag van Versailles afschaffen en Hitler wou dat ook
- Veel mensen wilde een sterke leider
- Hij was een goede spreker

Gelijkschakeling: Alles in het openbare leven moest Nationalistisch worden

2 redenen waarom niemand zich verzetten

- Hij zorgde ervoor dat de werkloosheid verdween
- Hitlers successen in de buitenlandse politiek

Paragraaf 3.4

Er kwamen noodmaatregelen zoals steun aan de boeren en werkverschaffingsprojecten voor werklozen. De werklozen konden een kleine steunuitkering krijgen Maar veel mensen schaamde zich hiervoor en deden het niet omdat?

- Mensen het erg vernederend vonden
- Je je 2 x moest melden om een stempel te krijgen
- Ze werden thuis gecontroleerd of ze het wel echt nodig hadden

Aanpassingspolitiek: De regering gaf niet méér geld uit als er binnen kwam

Nationaal Socialistische Beweging (NSB) : Een partij van Anthon Mussert. Hij bewonderde het Italiaanse Facisme

Alle Zuilen

- * Protestanten
- * Katholieken
- * Socialisten
- * Liberalen

Confessionelen: De bijbel luidt ons in de politiek

Liberalen: Wij willen zoveel mogelijk vrijheid

Communisten: Wij willen wereld revolutie

Socialisten: Algemeen kiesrecht

Fascisme/Nationaal-Socialisme: Wij willen een sterke leider

Hoofdstuk 4

paragraaf 1

Appeasementpolitiek: politiek van de Engelse premier Chamberlain. Hij wou kosten wat het kost de 2de wereld oorlog vermijden.

Blitzkrieg: Snelle en onverwachte aanval van Duitsland

Chamberlain

- Door de appeasement politiek kon Hitler veel gebieden veroveren en deden de geallieerden niks omdat ze een tweede wereld oorlog wouden vermijden. Toen Duitsland ook Polen aanviel was de maat vol en gelden de zogenaamde Appeacement politiek niet meer.

- Het belangrijkste doel van Hitler & de oorlog was De Sovjet Unie veroveren omdat daar de Lebensraum was voor de Duitsers. (Op 22 juni 1941 viel Duitsland met 3 miljoen Duitse soldaten de SU in met de codenaam: Operatie Barbarosa)

- De Amerikanen organiseerde samen met de Canadezen een Invasie in Normandië .(D-Day)

- In 1941 voerde de luchtmacht van Japan een verrassingsaanval uit op Pearl Harbor (Vlootbasis van Amerika in Hawaï (omdat daar veel grondstoffen zaten)
- Hierdoor verklaarde Japan oorlog aan Amerika. Duitsland en Italië sloten zich aan bij Japan waardoor Amerika weer meedeed aan de oorlog (Onder leiding van de Amerikaanse president Roosevelt en weer bij de Geallieerden hoorden.)

Roosevelt

- De nieuwe Amerikaanse president Truman begon een nieuw wapen : De Atoombom
 - 6 Augustus 1945 verwoeste de eerste atoombom Hiroshima in Japan.
- Voordeel van de 2e Wereld Oorlog
- Er kwamen meer technische ontwikkelingen en uitvindingen (Moderne Auto's, tanks, vliegdekschepen)
 - Zo kon er ook meer Propaganda plaats vinden

Jodenhaat

Het begon in Duitsland met de joden buitensluiten en wetten maken waarin stond dat de joden minderwaardig waren.

Daarna werden de ideeën over joden extremer omdat ze meer joden in hun macht kregen naarmate ze meer gebieden hadden veroverd (Polen + West Rusland) en moesten ze verbannen worden.

Totdat ze kwamen tot een "eindoplossing" dat was een codenaam voor het uitroeien van de joden. Ze werden massaal naar concentratiekampen gestuurd. De mannen moesten zwaar werk verrichten en de vrouwen en kinderen werden meestal snel vermoord. (Holocaust)

Tijdens de Neurenbergprocessen werden de hoge Nazi's veroordeeld

Paragraaf 4.4

Waarom gaf Nederland zich over ?

- De blitzkrieg op Rotterdam kwam zo onverwachts dat er 900 mensen overleden en heel Rotterdam was verwoest

Drie doelen van Seyss-Inquart (Oostenrijkse nazi die de macht had over Nederland)

- Economische Uitbuiting
- Gelijkschakeling
- Deportatie van Joodse

Nederlandse stemde veel op de Nederlandse Unie. Dat was een beweging die het Nederlandse karakter wou bewaren maar tegelijkertijd samenwerkte met de Nazi (bezetter) (ofwel collaboratie)

Razzia: Jodenvervolgning

Vernietigingskampen:

- Auschwitz
- Westerbork

- Sobibor

Ondergrondse hielpen onderduikers

Een belangrijke steun aan de ondergrondse (verzet)

De oorlog koste naar schattingen 250.000 Nederlanders het leven